

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenkettődik évfolyam.

III. füzet.

Márczius 1873.

Előfizetési díj egy évre és azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek“ nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy évdíj beküldése mellett csak 3 frt.

Szerkesztőség s kiadóhivatal Budapestben, a várban, Fortuna-utczá 129. sz. a. II. em. Mérsékelt díjért mindennemű hirdetések közöltnének.

A földművelési minister programm-beszéde.

A földművelési minister urnak a képviselőház f. é. február-hó 21-én tartott ülésében mondott s részletekre kiterjedő programm-beszéde csaknem általános helyesléssel találkozott. És figyelembe véve ezen beszédben az egyes közgazdasági ágak felett nyilvánított kormány-intentiókat, ha az erdészet körén és érdekének szolgálatán kívül állhatni képesek lennénk, mi is örömmel sorakoznánk azokhoz, kik a minister ur jelen programm-beszédét a hazafiui bizalom benső megnyugvásával üdvözlik. Ezzel ellenkezőleg azonban eltitkolhatlan mély sajnálatunkra esik az, hogy Magyarország földművelési ministere, kinek kezében éltető erő és hatalom nyugszik a magyar birodalom 15 millió holdnyi erdőségének gazdasági ügyein segíteni: jelen programmjában nem részesíté az erdők ügyét oly figyelemben, mely azt közgazdasági fontosságánál, a fa- és erdőtermények kereskedelmi értékénél és az országos vagyont képező azon nagy tőkénél fogva, melyet Magyarország föld-

mívelési iparában az erdészeti képvisel és tényleg is bir, méltán és kifogástalanul megilleheti.

Azok kik hazánk erdészeti ügyével foglalkoznak, s kik azt szolgálják is, teljesen hozzá vannak szokva ahoz, hogy az erdészeti mint a közgazdaság és tudománynak egyik alapos ismereteket és komoly tanulmányt igénylő része ritkán ismertessék el, s legfennebb csak akkor történjék rá hivatkozás, midőn az időjárás szeszélyeinek tetszetős magyarázatára a divatos erdőpusztitást felhozni lehet.

Ha tehát szemben e ténnyel és erdészeteinkre nézve ezen nem épen örvendetes és hizelgő állapottal kifejezést adunk annak, hogy a földmívelési minister urtól programm-beszédében az erdészeti behatóbb méltatását vártuk volna el: tesszük ezt azért, mert szakunk érdekében elvált kötelességünk. Egyébiránt erős meggyőződéssel vagyunk az iránt, hogy a mulasztás nem azért történhetett, mert az erdészeti fontosságát Ő Nagyméltósága nem tartá egyenmértékűnek azon földmívelési ágakéval, melyekről megemlékezett, hanem inkább azért, mert ministeriumát csak közelebről vevén át, s abban — mind a mellett is, hogy a földmívelési ministerium az erdő-ügyi kérdések megoldásának legfőbb hatósága — erdészeti ügyosztály különben sem lévén, nem állottak rendelkezésére azon adatok, melyek alapján az erdészeti ügyeinek állása és jövője felől a képviselőháznak határozott nyilatkozatot tehetett volna.

Nézetünk szerint kétséget sem szenvedhet az, hogy ifj. Zichy József gróf, kinek neve közgazdaságunk terén hosszabb idő óta előnyösen ismert, s kinek alapos képzettségű ismereteivel a cselekvés reggelén álló férfi határozott erélylye párosul, ne tudta volna azt: hogy Magyarország földmívelési ministerének akkor, midőn a tárczáját illető, 1873. évi költségvetés tárgyalatik az erdészetről, annak állapotáról, bajainak orvoslásáról, gazdasági irányáról, eb-

ből várható jövőjéről, az érdekében teendő kormányintézkedésekről, ezek kiviteléről és az ettől várható sikerről, ha egy program-beszéd keretébe illő rövideggel is, de a tárgy lényegét megfelelően jelző tájékozással lett volna ideje szólni.

Magyarország földművelési miniszterének jelen program-beszéde alkalmával az erdészet ügyére nézve nem kellett volna elégnak vélni csak ennyit mondani: „kész továbbá mint a tisztelt ház elődöm jelentéséből is már értesült, az erdészeti és bányatörvényjavaslat“; valóban azért sem, mert a közönség ugy is évek óta tudja már, hogy az erdészeti törvényjavaslat, melynek alapelvei az erre legilletékesebb közegek által vitattak meg és fogadtattak el, a földművelési ministeriumnál már 5 évet meghaladó idő óta várja a törvénynyé avatást, és végezetre egyáltalában nem azért, mert e nyilatkozat semmivel sem több, sőt sokkal kevesebb annál, mint a mennyit az erdészetről Ő *Felsége a Király* a jelen országgyűlést megnyitó trónbeszédében következőleg méltóztatott nyilvánítani: „**Fontos közigazdasági érdekek sürgetik az erdészeti viszonyok szabályozását is**“ s mely legmagasb szavak alapján hazánk erdészeti közönsége méltán várhatta a földművelési miniszternek az erdészet ügyében teendő tüzetesebb nyilatkozatát.

Azzal tehát, hogy Ő Excellentiájának a program-beszédét különben méltán megillető elismerések közepette részünkről épen az abban található és a tisztelt részéről is bizonyára érzett hiánynak lételet hozzuk emlékezetébe: nem vélünk alkalmatlan szolgálatot tenni, hanem ellenkezőleg elérhetőnek reméljük azt, hogy ministeriumának azon legsürgősebb teendői közepette, melyek gondját és tetterejét igénybe veszik, minél hamarább sort juttat az erdészet ügyére is.

Nem lehet szándékunk ez alkalommal részletesebb előso-

rolásába bocsátkozni azon indokoknak, melyek halaszthatlanul kívánják azt, hogy Magyarország földművelési minisztere épen annyi gondot és az ország javára irányzott működéséből ugyanoly mértékűt juttasson az erdészet javára és igényeinek kielégítésére, mennyi azt arányban az őstermelés többi ágaival, kétségen kívül megilleti; de a trónbeszédben foglalt legmagasb nyilatkozat után ez idő szerint még szükségesnek sem tartjuk, miután kötelességünkben folyó feladatunknak jelen alkalommal teljesen eleget vélünk tenni az által is, ha a miniszter urnak programm-beszéde ismerete után nem mulasztjuk el az erdészet ügyét emlékezetébe hozni; és pedig annyival inkább nem indokolunk, mert abban sem kételkedünk, hogy a kereskedelmi miniszter, ki ma a földművelési tárczát is vezeti, tudomásával bir annak, hogy a földművelő Magyarország őstermelésének kereskedelmi cikkei közül egyedül a fa az, melylyel hazánk minden körülmények közt és évtizedek óta üz jelentékenyen növekedő positiv külkereskedést, s hogy az erdőségek évi terményeinek, — melyek kevésbé vannak oly esélyeknek kitéve, mint a mezőgazdasági termelés — forgalmi pénzértéke legalább 40—50 millió forintra tehető, és hogy ebből egy igen jelentékeny részt a külföld készpénzben küld Magyarország számára.

Bedő Albert.

A folyómenti vagy berki erdőkről. (Auwälder.)

A nagyobb folyóink mentében elterülő áradványtalajon egykor hatalmas tölgyesek rengetege diszlett, míg ott ma, csekély kivétellel, csak azok romjaival találkozunk. A tölgy és más kemény fanemek részben való kiszorításával az állabok, vagy elegyesekké, vagy pedig a kemény fanemek teljes kiszorításával elegyetlen lágyfa-állabokká változtak át, sőt helyenkint minden fatenyésztés végképen megszüntetvén, a hajdani buja

lomberdők helyett, kétséges jövedelmű szántóföldek, silány kaszálók vagy csekélyebb jövedelmet hozó legelőterületek tárnak elénk.

A magyarországi erdők, és így a berki erdők elpusztulásának okai más lapra tartozván, ez alkalommal csak annyit tartok szükségesnek megemlíteni, hogy némely berki erdők jelen siralmas helyzetét szinte a tévesen felfogott érdek, könnyelműség, felületesség, gondatlan kezelés, tudatlansággal párosult közönyösség, kelletlen lanyhaság, nem ritka esetben az illető gondárok kincsszomja, tündöklési vágy, s más önérdék idézte elő.

Nem akarom mind a mellett állítani, mintha nem lennének kivételek, melyekben a berki erdők némely csekély része oly példás kezelésbe részesül, a mely kiváló elismerésre méltán érdemes.

A berki erdők fontosságát rendkívüli módon emeli, főképen a tölgyeseket illetőleg, bámulatra méltó nagy méretek elérési képessége, továbbá tartóssága és végre minden versenytársai daczára a vastag építő és műszerfa utáni kereset, és ezzel párosult magas ár. Ellenben a lágýfanemekre nézve a lágý műszerfa és lágý tűzifa utáni kereset is, és aránylag kedvező árak, de a rendkívüli gyors növényés és ezzel párosult jövedelemképesség, mely okszerű kezelés mellett nem csak bármily másnemű erdők, de jó minőségű buzatermő föld jövedelmét megközelíteni, sőt azzal versenyt is kiállani képes. A berki erdők fontosságát emeli, továbbá ama körülmény, hogy azok az erdőtlen alföldet leginább érintik és hajókázható folyamok partjain kiszlenek. S végre, hogy az alföld erdeinek ama része, a mely buzatermő talajon áll, vagy a berki erdőknek is ama része, a mely televénydus s buzatermő földön áll, és a folyók szabályozása vagy töltések által vízkárok ellen mentesítettván, mint mezőgazdászati czélokra kitünően alkalmas területek, idővel csakugyan a mezőgazdászatkak tért engedni kénytelenek leendenek, a midőn azután az erdők területe érzékenyen apadván, az erdő-

gazdászat egyedül a feltétlen erdőtalajra szorítottván, minden feltétlen erdőtalajra, és így a berkire nézve is, kettőztetett figyelmet és szorgalmat fordítani kénytelenek leszünk.

A fentebbieket szem előtt tartva és egyáltalában az erdőknek eddiginél okszerűbb kezelésére serkenteni óhajtva, „jelen az erdőkre nézve válságos korszakban“ időszerűnek tartom a berki erdőkre, kiválóan pedig azokra, melyek feltétlen erdőtalajon állanak, irányozni figyelmünket.

A berki erdők.

A berki erdők üzeméről.

A berki erdők üzeme épen úgy, mint minden másnemű erdőnél a helyi viszonyoktól, az uralkodó fajok természeti igényeitől, a használat és értékesítés céljától sat. függvén, annál fogva a berki erdőkben is a viszonyokhoz képest a szál-erdőüzemet, a középerdőüzemet, a sarjerdőüzemet, a csonkerdőüzemet, a nyeserdőüzemet, sőt a szállalóerdőüzemet és a fonóveszszőerdőüzemet is lehet alkalmazni.

A szál-erdőüzemnek a berki erdőkben egyedül a kemény lombosok, kiválóan pedig az elegyetlen kocsános tölgyállabok;

a középerdőüzemnek bármilyen berki erdők, kiválóan pedig a vegyes kemény és lágyfa, továbbá elegyetlen tölgyfa, sőt elegyetlen lágyfaállabok is;

a sarjerdőüzemnek kiválóan a lágy lombosok, kivételképen elegyetlen tölgyfaállabok;

a csonk- és nyeserdőüzemnek a gyakori és hosszabb ideig tartó és mély vizáradatoknak kitett kisebb kiterjedésű lágy erdőrészek, továbbá községi és kisebb birtokosok áradványos erdőrészek;

a szállalóerdőüzemnek kisebb kiterjedésű tölgyállabok;

a fonóveszszőüzemnek az új zátonyok felelnek meg.

A berki erdők szálüzeméről.

A berki, tehát áradványtalajon elegenden kocsányos tölgy-állabokat (szórványosan előforduló szil, kőris sat. egyedeket, sőt mocsáros és kisebb területeken előfordulható mezgés égerfacsportokat, és végre aljfat képező cseröczét tekintetbe nem véve), szálerdőüzem mellett legcélszerűbben lehet tenyészteni, főképen, hogy ha a helyi viszonyok leginkább a nagyméretű építőfát nevelni parancsolják. — S minthogy a szálerdőüzemnél a fordattartam, a vágatási rendszer, a használati és értékesítési mód a helyi viszonyoktól függ, és a szálerdőüzem szabályai eléggé ismeretesek lévén, azért is itt részletesebb tárgyalásba bocsátkozni felesleges.

A berki szálerdők felujításáról.

A berki szálerdőüzemnél a természetes felujítás oly egyszerű és oly biztos, miszerint a természetes utoni bevetülésnek, a mennyire azt a viszonyok megengedik, főképen a tölgyesekben, más ertési mód felett előnyt adni célszerűnek tartom, nem osztván azok nézeteit, a kik az ültetés általi ertést feltétlenül célszerűbbnek tartják.

A vetény és fokozatos felujító vágás körüli szabályok eléggé ismeretesek lévén, azokat itt ismételni szintén feleslegesnek tartom, megjegyezvén azonban, hogy a berki tölgyesekben a fokozatos felujítóvágást a legjobb eredménnyel lehet alkalmazni.

Erdeink legszánandóbb kezelési viszonyai, a máról jövőre nem tekintő gazdaszat, és az erdőbirtokosok vagy azok képviselőjének képtelensége a legtöbb esetben ott is kényszeritene, a hol a helyi viszonyok a vető és fokozatos felujító vágást mellőzhetetlenné teszik, arról lemondani és rendkívüli eszközökhöz nyulni.

Ily viszonyok mellett lehet elegenden tölgyesekben nem csak a berki, de más alkalmas téreken is a letarolandó terü-

leteket vető- és fokozatos felújító vágás mellőzésével egyszerűen előtilosok (Verschonung) és utána alkalmazott tarvágás által a legjobb sikerrel természetes bevetülés útján felújítani.

Az előtilosok, illetőleg előkészítővágás általi felújítás a következő módon történik: makktermő évben legközelebbi 8 egész 10 évre eső vágások a legeltetés elől tilalomba tételnek, (természetesen makktermő évben kell kezdeni) és ha az alja, miként zárlat nélküli és szabálytalan tölgyeseknél napirenden van, füves, vagy gypes, vagy ha a legelőnyájak által letaposva nem eléggé laza, ezen két esetben az előtilosok területét, egyszerűen felturatjuk, beeresztvén a sertésnyájakat, és pedig makkhullás kezdetén, t. i.: a midőn az éretlen, csiraképtelen és kukaczos makk hullani kezd, és azokat addig tartjuk bent, míg az egészséges makk hullása el nem kezdődik. Ezenfelül pedig a makkolás tartama alatt lehet egynehányszor, de csak jóllakot sertéseket és csak nedves és esős napokon (a midőn a makkos sertések a giliszták és rovarok után különösen turkálni szeretnek) többször, de óvatosan az előtilosokban keresztül hajtani. A makkos sertéseknek ezen későbbi behajtása azonban csak akkor engedhető meg, hogy ha az előtilosokban felesleges makk termett.

A makktermelő években letarolandó vágásterületein, ha a lehuló makk az egész területet képes volt bőven bemagolni, a fentebbi eljárás felesleges, mert a fák levágatása, feldolgoztatása és kihordatása alkalmával a vágás talaja annyira felszaggattatik és felvágattatik, hogy a lehullott makk a csirázásra alkalmas ágyat találván, a jövő serdény tökéletesen biztosítva van, annál fogva a vágások felturását csak a 2-ik évi vágástól szükséges alkalmazni. Ha azonban a tölgy alja cserőrczével vagy értéktelenebb másnemű aljféval és bozóttal helyel-helyel be van növe (a mi rendszeren a legeltetés használata által kevesebbé igénybe vett állabokba fordul elő) az

összes előtilosokban lévő aljfát jó előre tövestől kiirtatjuk és utána fentebb előadott módon sertésekkel felturatjuk. Magától érthető azonban, hogy mind a három esetben a netalán hiányosan bevetényült, vagy egészen üresen maradt területeket kézből, tudniillik előertés útján, bevetényezni kénytelenek vagyunk.

Vannak azonban (és fájdalom, igen gyakran) esetek, a midőn berki — és egyáltalában is — tölgyeseink okszerűtlen kezelés, főképen pedig az erdei legeltetés korlátlan használata által annyira kiritkultak, hogy a meglévő tölgyek az egész vágásterületet bevetülni nem képesek, ily esetben nem marad egyéb hátra, mint a hézagokat és tisztásokat azonnal a tilalombatétel után, tudniillik első makktermő évben (esetleg későbbi makktermő években is) a fentebb említett módon a sertések által elébb felturatni, az aljfát kiirtatni és a bevetetlenül maradt helyeket, t. i. tisztásokat és kopárokat, mesterséges uton elő, vagy szükség esetére utóertések útján (vor- oder nach Cultur) és pedig fót, pászta, barázda vagy teljvetés által kijavítani.

Hogy az előtilosok általi felujítás, főképen a korlátlan legeltetés következtében ritkulttá vált tölgyesekben a legjobb eredményhez vezet, azt saját tapasztalásom után állithatom, mert az előtilosokban a kocsányos tölgy kiváló fényigényessége mellett is, az anyatölgyek laza lombozata alatt a lehullott makk nem csak kikelni, de a szívós természettel bíró magoncok felserdülni, és ha nem is kitünően diszteni, de hosszabb ideig kielégítő egészségben élni képesek lévén, és pedig mindaddig, míg a csemeték a vágás letarolása után felszabadulván, nem csak hogy felkapnak, de gyarapodni és tökéletesen diszteni is képesek.

Amaz aggodalom, mintha a csemeték a vágásterületen fentartott, vagy előtilosokba fenállott anyafák levágatása, feldolgoztatása és kiszállítása alkalmával legnagyobb részben megsérülve elpusztulnának, nem bir gyakorlati fontossággal, mert ha

igaz is, hogy az anyafák levágatása, feldolgoztatása és a fának kiszállítása alkalmával a serdénynek egy jelentékeny része megsérül, és ujonnan töveiről hajtani kénytelen lévén, sarjerdőtulajdont ölt magára, mégis sértetlenül marad a magoncok nagy száma, mely csak hamar uralomra vergődve, rövid idő alatt helyreállítja a szálerdő tökéletes zárlatát, elnyomván a megsérült és e miatt növésükben visszamaradt egyedeket, főképen, hogy ha a letarolás alkalmas időben és szakértőleg történik. Ha ellenben berki tölgyeseink közönyös vagy oktalan kezelés folytán annyira kiritkultak, hogy a meglévő tölgyek teljes makktermőévben sem hoznak annyi makkot, hogy a természetes utoni felujtást elérni lehetne, vagy ha egészen kopár területeket újra beerdősíteni óhajtunk, vagy végre, hogy ha elegyetlen lágyfaállabokban tölgyeket akarunk vegyíteni, és e célból a tölgyek tenyésztésére alkalmasabb helyeket kihalasztva tölgyeknek átalengedni óhajtjuk, akkor nem marad egyéb hátra, mint mesterséges értésekhez folyamodni.

Ámbár a tölgymakkali értések módjai eléggé ismeretesek, valamint az is ismeretes dolog, hogy a helyi viszonyok tekintetbevételével a folt, a pászta, szükség esetében a teljvetést is czélszerűen alkalmazni, mind a mellett az Albrecht főherczeg laki uradalmához tartozó berki erdőben alkalmazott értési módot leírni érdekesnek tartom.

A laki uradalomhoz tartozó berki erdőben még mai nap is csoportokban, vagy a lágyfaállabokban szórványosan előfordulva, ős tölgyek vannak, a melyek az egykori őstölgyek maradványai és végre elegyetlen lágyfaállabok, az utóbbiak különösen az újabbkori zátonyokon. A laki uradalomhoz tartozó berki erdőben a tölgy tenyésztésére alkalmas területek leginkább tölgy, kivételesen pedig más kemény lombosokkal mesterséges értések útján ujitatnak fel, és pedig következő módon.

A felujtandó terület osztagonként a közel helységekben

lakó legszegényebb néposztálynak 3 vagy 4 évre mezei és kerti használat céljából kiosztatik ingyen, mely használatért a vállalkozó viszont tartozik, az első évben a neki használat végett általadott területet tökéletesen kiirtani és kapásnövényekkel tetszés szerint bevetni, a második évben ellenben az illető erdőszemélyzet legszigorubb és lelkiismeres felügyelete alatt és utasításaihoz szorosan alkalmazkodva, tartozik a vállalkozó az első évben kellően kitisztított és felporhanyított területet kocsányos tölgyekkel pásztánként egymástól 4^I távolságu sorokban bevetni, és a pászták között üresen maradt földet ismét tetszése szerint kapásnövényekkel beültetni és végre a kapásnövények magkapálása és felhantolása alkalmával a facsemetéket is kigyomlálni és tisztán tartani.

Ha azonban (a mi rendkívüli ritka eset) a pásztavetés hézagos találna lenni, azon esetben tartozik a vállalkozó a sűrűbben álló magoncokból a feleslegeseket kiemelni és a hézagokat ültetés által kijavítani, az ily kijavítás két éves tölgycsemetékkal történik, „korona- és gyökércsonkítás, sőt megnyesés mellőzésével, mert figyelembe veszik, hogy a tölgyfacsemeték átültetési kora legalkalmasabban a 2-ik, legfeljebb a 3-ik év, és azt is, hogy a tölgy épen úgy, mint a legtöbb tülevelűek, azon fanemek közé tartozik, a melyek a megnyesést és csonkítást megsinlik, vagy épen nem türik.

Csekélyebb kiterjedésű tisztások ellenben minden erdő-órlaknál lévő csemetekertből kiemelt ültőnczökkel újítanak fel, nemkülönb a vállalkozóknak, ha a pásztavetés oly ritka lenne, hogy abból a felesleges számú csemetéket a hézagok kijavítására elegendő számban kiszedni nem lehetne, a hiányzó ültőnczök ingyen szolgáltatnak ki, a melyeket a vállalkozó saját erejével vagy költségén köteles beültetni.

De a laki uradalomhoz tartozó berki erdőkben fenti módon nemcsak a tölgyeket és egyéb kemény fanemeket, de a lágy

állabok közti kopárokat, sőt egész vágásterületeket is (az utóbbiakat akkor, hogy ha az állab túlélémedve erőteljes sarjakat hajtani többé nem képes) szinte ezen ertési módon felújítani szokás, megjegyzendő azonban, hogy a lágyfanemek tenyészésénél maggal való vetülés helyett leginkább dugványokkali beültetés eszközöltetik. Volt alkalmam ily módon eszközöltött dugványokat látni, melyben a canadai nyárfadugványok 5 éves korban $5\frac{3}{4}$ " átmérőt és 32^I magasságot értek el.

A berki erdők középerdőüzeméről.

A középerdőüzem a legszámosabb viszonyok közt más állabokban is, de kiválóan a vegyes berki erdőkben azon üzemmód, a mely jövedelemképeségre nézve a többi üzemek felett áll, és a melyet czélszerűségénél fogva nem lehet eléggé ajánlani. Hogy a középerdőüzem a berki vegyes kemény és lágyfaállabokban egyáltalában mellőztetik, vagy csak kivételesen és akkor is nem elég szakavatottsággal alkalmaztatik, annak az a jele, hogy az illető, és az erdőhivatalok annak czélszerűségét átlátni nem tudják.

A középerdőüzem alkalmazása a vegyes kemény és lágyfajú lombosokban, vagy oly berki lágyfa állabokban, a melyekben a kocsányos tölgy és más kemény falombosok szórványosan fordulnak elő, föltétlenül mellőzhetlen, minthogy az illetén állabokban a lágyfanemek aránylag sokkal gyorsabb növése és ehez mért rövidebb fordá mellett a lassubb növésű kemény lombosok (ezek között pedig a legértékesebb a kocsányos tölgy) sarjai nem nyerhetik el ama mértékeket, a melyek mellett mint becsesebb építő- vagy műszerfa értékesíttethetvén, az erdő jövedelmét emelni képesek lennének, de gyorsabb növésű lágyfák által tulszárnyalva, nem csak hogy sinlenek, de hosszú küzdes után el is vesznek.

A fentebbinél fogva a vegyes állabokban a lágyfanemeket

tőre vágni, az elegyesen vagy szórványosan előforduló kemény lombfákat pedig föntartani, és így középerdőüzem mellett kezelni szükségszerű feltétel, ha csak az okszerűtlenség bünébe vétkes szándékkal rohanni nem akarunk. Ha tehát a vegyes berki állabokban azelőtt más czélszerűtlenebb üzemrendszer alkalmaztatott, és a feltétlenül czélszerűbb középüzemrendszerhez az átmenet mellőzhetlennek bizonyult, ezen esetben az első letarolásnál a vegyesen vagy szórványosan létező kemény lombos fákat, kiválóan pedig a kocsános tölgyeket főfáknak kell fentartani, ide nem értve az elegyes állabokban a fölösleges vagy tulélt bélkorhadt, beteges vagy végre nagy mértékű és növéssel már nem bíró egyedeket, a melyek az első tarolás alkalmával kiszedendők és értékesítendők, mert főfáknak csak szép növésű, egészséges és becses fákat czélszerű fentartani, különösen pedig vigyázni kell arra is, hogy oly fák, a melyek sokáig beárnyékolva, hosszú küzdés alatt sokat szenvedtek, főfáknak meg ne hagyassanak, mert ezek kétségenkívül csucsaszálynak esve áldozatul, elcsenevészni, sőt kihalni igen, de a kütüzött czélnak megfelelni soha sem fognak.

Végre a főfák megválasztásánál az erősebb gyökérzetre is szükséges figyelmet fordítani, nehogy a hagyás-fákban a szél (a melynek a középerdőüzemnél minden óvatosság mellett is ki vannak téve) kárt okozhasson. De a tulélt és beteges fákat még akkor is kihasználni szükséges, hogy ha a szórványosan előforduló kemény lombosok száma sokkal csekélyebb lenne is, mint a mily számban a főfákat fentartani a helyi, gazdasági és üzleti viszonyok igényelnék, mely esetben nem marad egyéb hátra, mint eleintén kitünően szép növésű lágyfa egyedeket is főfáknak tartani fenn; nemkülönben pedig a hiányzó kemény fákat mesterséges értések utján pótolni.

A középerdőüzemnél minden vágásforgással a levágott és kihasznált főfák helyeit másokkal pótolni, idővel a főfáknak

szabályszerű korfokozatokat adni, és a főfákat lehetőleg egyenlő távolságban egymástól megtelepíteni, nem csak szakavatottságot és gyakorlottságot, de nagy szorgalmat is igényel, s főképen pedig oly berki lágy állabokban, a melyekben kénytelenek vagyunk a szórványosan előforduló kemény lombosokat főfáknak fentartani, a kivágottak helyeit ültetés által másokkal kipótolni, és az ültönczöket a lágyfák tőhajtásainak tulszárnyalása ellen védeni, sőt arra is ügyelni, hogy főfáknak tőhajtásokból eredt és kellő önállósággal nem bíró egyedek meg ne hagyattassanak.

A lágyfa középerdőüzemnél a berkekben a szórványosan előforduló kemény lombosok hagyásfái tehát, hogy ha eleinte megfelelő számban nem léteznek, vagy ha azoknak egy nagy része a vágás alkalmával túlélt koránál fogva szükségképen kivágatott, csak mesterséges ertések útján, kiválóan pedig csemeteültetés által lévén a legtöbb esetben kipótolhatók, e czélból okszerűen berendezett csemetekertben erőteljes ültönczöket szükséges nevelni. A közép erdőüzemnél a hagyásfákat szabályszerűleg lehető egyenlő távolságra kell egymástól meghagyni, vagy szükség esetén mesterségesen ültetni, és pedig azért, mert mérsékelt számban, egyenlő távolságra és nem csoportokban, hanem egyenként fentartott főfák általi beárnyékolás (ha csak nem rendkívül terebélyesek, a melyeknek fentartását azonban mellőzni kell) nem okoz oly nagy kárt, mint első tekintetre látszik, mert az egyenként álló, laza lombozattal bíró, tehát nem terebélyes tölgyek alatt élő sarjakhoz, nem csak a napsugarak, de némileg a harmat is hozzáfér, és így a sarjak a főfák beárnyékolása által, főképen a televénydus áradmánytalaj rendkívüli termékenysége mellett sokkal kevesebbet szenvednek. Azért is a középerdőüzemnél a legszükségesebbnél nagyobb számban főfákat fentartani nem tanácsos, mert a főfák beárnyékolása által az aljfákban csakugyan nagyobb kár okoztatnék, mint a mennyi hasznot a hagyásfák feles szám-

bani fentartása ígérhet, mely oknál fogva főfáknak mérsékelt számu és csak a legszebb növésű, a legerőteljesebb és becses építőfát ígérő egyedeket szabad fentartani. Szerintem a főfákat nem csak a lehetőleg egyenlő távolságra egymástól, de Heyer tanácsa szerint sorban is fentartani, ültetni vagy bevetni czélszerű, mert ha már a főfákat ugy is a legtöbb esetben vetni vagy ültetni kénytelenek vagyunk, vessük és ültessük azokat sorban.

Az évenkénti vágás területén belül fentartandó, vagy telepítendő hagyásfákon kívül a szükséges erdőutak, különösen pedig erdőközök (erdőpászta „Wald-Allee) szélén a főfák fentartása, a szükségképen tisztán tartani és így erdőközökként kezelni szokott vágásvonalak mind két oldalán kiválólag czélszerű.

A berki középerdőüzemnél is, mint tudjuk, kettős forda létezik, ezek egyike a főfaké, másika pedig a sarjangé (aljféé), és hogy a főfák fordáját az aljfa fordájának többszöröse képezi.

Milyen számban hagyandók meg a főfák, azt pontosan meghatározni nem lehet, mert ez egyrészt a termőhelyi viszonyoktól, másrészt pedig az uralkodó fanemektől a használati céltől és némileg az aljfanak fordatarthatamától függ.

Ezen oknál fogva egyedül azt lehet kimondani, hogy az elegenden kemény lombosoknál a főfákat csekélyebb számban, elegenden kemény és lág lombosoknál nagyobb számban, az elegenden lág lombosoknál pedig a legnagyobb számban engedhető meg fentartani. Ámbár a főfák fentartására nézve határozott utasítást adni a fentebbi okoknál fogva nem lehet, sőt a főfák által elfoglalandó nőtérnek kiszámítása és százalékokbani meghatározása körül is ama nehézségek fordulnak elő, hogy 1-ör a nőtér közt, melyet a főfák és a sarjang elfoglalnak a határvonalat, mely a természetben létezik, pontosan meghatározni nem lehet; és 2-or annak, hogy mennyire terjed

és milyen nagy ama káros hatás, a melyet a hagyásfák a sarj-angra gyakorolnak, pontos kiszámítása merő lehetetlenség; ennél fogva a holdankint meghagyandó főfák számát némi tájékozásul megközelítőleg alább feljegyezni annál is inkább időszerűnek tartjuk, miután időközben Illés urtól az „Erdészeti Lapok“ 1872-ik évi IX. füzetében 339—349 lapján a lehető legpontosabb számítással találkozunk.

A meghagyandó főfák számának meghatározásánál tehát a következő tételek szolgálhatnak utmutatásul, és pedig: a berki kemény-erdőüzemnél, melynél az aljfa fordája 30, kivételesen 40 éves, a főfák fordája pedig 90 vagy 120 éves, a 30 és 90 éves forda mellett 15—18 darabot, ha pedig a forda 40 és 120 éves, akkor 10, legfeljebb 12 db fát kell főfának holdanként fentartani. (Magától érthető, hogy a legfiatalabb korosztálynál néhány darabbal többet lehet meghagyni, ha netalán bármely uton egyik vagy a másik darab fában kár történhetnék.)

Ellenben, hogy ha a főfákat kemény fanemek, kiválóan pedig tölgyek, az aljfat pedig lágy fanemek képezik, és az aljfa fordája 20 év, a főfaké pedig 80—100 vagy 120 évre terjed, ezen esetben minden korosztályból az aljfa kora többszörösen megfelelő, tudniillik 20, 40, 60, 80 és 100 éves fákból holdanként 15 db, összesen tehát 75 db fát szabad főfának meghagyni, azon esetben, hogy ha a főfák fordája rövidebb, pl. csak 80 éves, akkor a fentartandó főfák korfokonkénti számának nagyobboknak kell lenni, tudniillik: holdanként legalább 30, összesen pedig 90 darabra terjedni, minthogy a fiatalabb korosztályú főfák aránylag kisebb árnyékot vetnek mint a 100 és 120 éves fák. Továbbá, hogy ha a aljfat nem a tölgy, hanem más kemény fanemek, az aljfat pedig lágy fanemek képezik, a midőn a főfák fordája legfeljebb 60 évre terjedhet, ezen esetben minden korfokozatból legkevesebb 50, összesen tehát 100 darab főfának fentartása engedhető meg. Végre, hogy ha a

főfákat lágy, és az aljfát szinte lágyfanemek képezik, a midőn a főfák fordája 40 éven túl nem terjedhet, ezen esetben főfáknak 120 egész 150 dbot lehet fentartani.

A fentebbi viszonyokhoz alkalmazott példák szerint a hagyandó főfáknak már maximuma vétetett tekintetbe, minélfogva a jelölt számoknál nagyobbakat alkalmazni nem igen tanácsos. Megjegyzendő azonban, hogy a fentebbi példák csak a vágás területére és azokat metsző utakra vonatkoznak.

A fentebbi számokon felül, tehát az erdőhatár szélein köröskörül, a vágásközök közt az évenkénti vágásokat elválasztó vonalak mindkét oldalain szükséges és pedig a lehető legnagyobb számban főfákat fentartani. Minthogy pedig a berki középerdőüzemnél a vágásokat mindég a veszélyes szelek iránya felé vezetjük, és a szelek a hullámos rónaföldön fölötté káros hatással nem is bírnak, s minthogy főfáknak ép, egészséges és erős gyökérzettel bíró fákat szokás fentartani és azokat egymástól lehető egyenlő távolságban meghagyni mellőzhetlen, végre pedig a főfák levágatásához szigoru felügyelet mellett csak jól begyakorlott favágókat szabad alkalmazni, annálfogva sem szél, sem a levágatás alkalmávali megkárosítástól tartani, alapos okunk alig lehet.

Főfákat csoportonként fentartani csak azon esetben engedhető meg, hogy ha azt nem csak a termőhelyi viszonyok, de az értékesebb kemény fanemek természetes csoportulása is parancsolja.

Az ily csoportonként való főfák fentartása (mint egyáltalában a középerdőüzem) nem egyéb, mint rendezett szállaló és sarjerdőüzem egy és ugyanazon vágásterületen egyesítve. Ha azonban a termőhelyi viszonyok, és az uralkodó fanemek csoportulásai olyanok, hogy a hullámos minőségű áradmánytalajnak emelkedetebb részei a területnek egy jelentékeny részét, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$ vagy $\frac{2}{4}$ részét szétszórva, mindenféle kiterjedésű

kisebb vagy nagyobb csoportokban elfoglalják, és a midőn az emelkedettebb, áradatnak kevesebbé kitett és televénydus talajt bíró részek a kemény fák, kiválóan pedig a kocsános tölgy, tenyésztésére kitünően alkalmasak, a lapályosabb helyeken azonban kizárólag csak a lágyfák tenyésztésére és ennek megfelelő sarjerdőüzemrendszer alkalmazása bizonyult egyedül kivethetőnek, akkor ily viszonyok mellett nem marad egyéb hátra, mint ugyanazon egy pagonyban kétféle üzemrendszert, tudniillik a kemény lombosokra szálerdőüzemet, a lágylombosokra pedig közép vagy sarj, sőt (bot) csonkerdőüzemet, — vagy pedig a kemény lombosokra középerdőüzemet, a lágylombosokra szinte középerdőüzemet, de különféle fordával, — vagy végre a kemény lombosokra középerdőüzemet, a lágylombosokra pedig sarj- vagy csonkerdőüzemet, tehát kétféle fordát egymástól függetlenül alkalmazni.

Minthogy a berki középerdőüzemnél a hagyásfákat legtöbb esetben ültetés útján kell pótolni, illetőleg telepíteni, minthogy továbbá a beültetett magoncokat a lágylombosok általi elnyomástól védelmezni kénytelenek vagyunk, szükséges azokat a tulszárnyaló sarjak ellen megvédeni, és illetőleg ezeket kinyesetni, s hogy kihordatni és értékesíteni lehessen, e végből a vágás területén belül a főfákat sorban meghagyván, a sorokon végig egy keskeny gyalogutat lehet a növekvés legcsekélyebb hátránya nélkül czélszerűen fentartani.

De nem csak az elegyetlen kemény, vegyes kemény és lágylombos állabokban, de az elegyetlen lágylombos állabokban is lehet a középerdőüzemmel gazdálkodni; fentartván hagyásfáknak a jegenye- és nyárfákat, a teknő s csolnak-készítők, a fűzfákat pedig faczipó (Klumpar), tűzifa, s más árucikkékké számára.

Minthogy tehát a középerdőüzem a berki erdőkben a legjövődélmezőbbnek és legalkalmasabbnak ismerhető, és ennél-

fogva nagy fontossággal is bír, s minthogy ez üzemrendszer hazánk erdészeténél ekkoráig nem emelkedett az alkalmazás ama fokára, melyre fontosságánál és jövedelemképességénél fogva érdemes, ennél fogva azt szaktársainknak, a kik ama szerencsében részesülnek, hogy az erdészet háztartásában mérv-adó befolyást gyakorolhatnak, kiváló figyelmökbe ajánljuk.

Láng Gábor.

(Folyt. köv.)

Az erdészeti műszótárhoz.

(Folytatása és vége az I. füzetben megjelent közleménynek.)

Szerkesztett szók.

Alaponás, vaczkozás, Fundamentierung.

Arakoszlop, Griesssäule.

Apasztólap, Pondrell.

Átejtő, Überfalle.

Bel- v. keresztfalazat, Rund-o. Innwände.

Belpallózat, Verbettung.

Beszilánkolni, Verspänen.

Bevetőfék, Landsperre.

Billengő, Pflöckling.

Bukógát, Katarakte.

Csáklyás, Stangenflösser.

Csapda, Schlagthor.

Csapda - küszöb, Schlagthor-Schwellen.

Csabda-rés, Schlagthor-Durchlass.

Csapda - tábla, Schlagthor-Schützen.

Csappantó, Ausschlagholz.

Csatlófa, Schaarholz.

Csurgó, Csurgózat, Gerinne.

Czuláp vagy tartó, Docken, Saule.

Czuláp vagy tartó gyám, Docken, Streben.

Dörzsapadék, Einrieb.

Emelőpad, Pressbaum.

Eplényes vagy talajcsuszorna, Astach-riesen, Koth-riesen, Mais-riesen, Schlag-riesen, Schleusen.

Eszkabázás, Verklammerung.

Far- vagy bogtalp, After.
 Far- v. bogtutajos, Aftermann.
 Far- vagy bogzárfa, Hintere Sperre.

Fásöböl, Holzhof.
 Féksegéd, Sperrgehilfe.
 Fékkölöncz, Wolf.
 Fékkölönczöt rakni, Wolf einhängen.

Fogógerenda, Oberzwänger.
 Folyamutajozás, Hauptbachflössung.

Főcsuszorna, Hauptriese.
 Fővizfógó, Hauptbachschwellen.

Gátasrév, Abstoss.
 Gémfá, Schnapper.
 Gerebfok, Vorrechen.
 Gerebköz, Rechenfeld.
 Gerebgádor, Rechenhals.
 Gereböböl, Rechenhof.
 Guzsörkölő vagy guzske-
 mence, Wiedofen.
 Guzstőke, Wiedstock.
 Gyámgerenda, Mastlager.

Hasábesuszorna, Scheitholz-
 riesen.
 Háritófa, Spindel.
 Hoszfacsuszorna, Block-riesen,
 Langholz-riese.

Jégesuszorna, Eis-riese, Käl-
 teriesen.

Kapocsfa, Innschloss.
 Kápafa, Pritschbaum.

Kápázni, fel, meg, Satteln,
 Übersatteln.

Kápaspallózat, Stichpritsche.
 Kivető fék, Grundsperre.
 Kormánytalp, Jahrholz.
 Kölönczszál, Wolfbäume.
 Kör vagy rakat, Ring.
 Közmellvéd, Mittelbrustwehre.
 Közzárfa, Mittlere Sperre.
 Kül- vagy végpallózat, Nach-
 bétung.

Locsolt csuszorna, Feucht-
 riesen, Nässe-riesen.
 Lompöcze, Steinfang.

Mellső vagy rótt falazat,
 Brustwand, Krainerwand.
 Mellvéd, Brustwehre.
 Mohtömő, Mooskeil, Moos-
 schaufel.
 Mohverő, Mooshammer.
 Mohtömés, Schoppung.

Nyitó rud, Stössel.
 Nyomófa, csatló, Janger.

Oldalmellvéd, Seitenbrust-
 wehre.
 Óriási hosztutaj, Riesenfloss.
 Ormány zárfa, Vordere Spere.

Pataktutajozás, Grundbach-
 flössung.
 Perzselyfa, Jauchstock.

Ragasztóvas, Lotteisen.
 Rézfalazat, Durchlasswandung.
 Réselő, terpeszfa, Hummel.

Rohamos usztatás, vagy usztatás tóviz vetemmel, Klausstoss Trift.

Reteszfa, Zangen.

Sikló, Rutsche.

Sodrórud, Wiedbengel.

Surrantó, Flossdurchlass.

Sülyesztőpad, Schwerboden.

Szakaszos csuszorna, Stuckriesen.

Szénfa csuszorna. Kohlholzriesen.

Szilánk, Späne.

Talpgerep, Aurenne.

Talprés, Grunddurchlass.

Talptiltó, Grundthor.

„ tábla, Grundthor
schützen.

Talpvető, taszitómű, Schleuder.

Támlás uszató, Strebenklause.

Tártalp, Klaushaltung.

Tartófa, Einbindholz.

Telepgerendázat, Dippelböden.

Tiltó, Brechel.

Tiltóágy, Brechellager.

Tiltófélfa, Eckthorsäule, Thorsäule.

Tiltó hoszfelfa, hoszheveder, Schützen-langenbaum.

Tiltó keresztheveder, Schützenquerriegel.

Tiltó közfélfa, Mittelthorsäule.

Tiltó küszöb, Grundswellen.

Tiltó vaczok, Rührbaum.

Tolyító árok, Staigräben.

Tolyítás, Stauverfahren.

Tóöböl, Klaushof.

Torlasztó gát, ömlény, Giesse.

Torok vagy mellékcuszorna, Nebenriese.

Tóvizvetem, Klausstoss.

Tövezés. Einwurzelung.

Tufajalj, szakasz, Pass, Flöser Pass.

Tutajkötő, kötőhely, Einbindstätte.

Tutajkormányos, Gestörmann.

Tutajnagy, Passführer.

Uszacsorgó, uszornya, Wasserriese.

Vaczokfa, Grundbaum.

Váltó csuszorna, Wechselriesen.

Vánkosgerenda, Unterzwänger, Polsterzwänger.

Védcsuszorna, Schutzriesen.

Védzugó, Vorfluder.

Vendégzárfék, Laxirsperré, Nothsperré.

Vizeresztő, Wässerungsthor.

Vizrekesz, Buhne.

Vontató, közelítő csuszorna, Abziehriesen.

Zárék, Sperrarm.

Zárfa, Sperrholz.

Zárgerendely, Sperrgründel.

Zárgerendelycsap, Sperrgründelzapfen.

Zársinkó, Sperrstümmel.

Zártutajos fékező, Sperrmann.

Ruttner Antal.

A földadó szabályozásáról szóló törvényjavaslat.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A földbirtok arányos megadóztatása céljából a magyar állam területén fekvő minden földbirtok tiszta jövedelme ezen törvény rendeletei szerint újból kinyomoztatik és általános földadó-kataster készítettik.

2. §. A földadó az 1870. évtől fogva minden földrészletre a tiszta jövedelem ugyanazon százalékában vettetik ki. Az adószázalék megállapításánál az évenként kirovandó állami földadó harmincz millió o. é. forintban veendő fel. Az így megállapított adószázalék husz évig változatlan marad.

3. §. A földtehermentesítési alap javára az állami földadó után negyven százaléknyi járulék vettetik ki.

A határörvidéki részek ebbeli mentessége fantartatik.

4. §. A földadó tárgyát képezi minden gazdaságilag használható földbirtok, a mennyiben nem adómentes, (5. §.) habár tényleg más célra fordittatik is.

5. §. A földadó tárgyát nem képezik :

a) a folyók, patakok, tavak és mocsárok; b) a közutak, állandó dülő utak, utcák és közterek; c) beépített háztelkek, az udvarok és állandó szérüskertek; d) a közhasználatra szolgáló csatornák és védtöltések; e) a temetkezési helyek; f) országos vagy közhatósági kezelés alatt álló oly kertek, melyek tudományos, közhasznu vagy jótékony intézetek céljaira közvetlenül szolgálnak; g) a közhatóságok vagy gazdasági, erdészeti és más hasonló célú egyesületek által közözelokra, nem pedig kereskedelemre fentartott, ugyszintén a tanintézetek céljaira szolgáló fa- és szőlőiskolák; h) a várerődítési építmények által elfoglalt területek.

6. §. Ideiglen adómentesek : a) az 1868-ik XXV. törvényczikk 7-ik és 8-ik §§-ai alapján ideiglenes adómentességet

nyert földrészletek a le nem járt adómentességi idő tartamára ; b) oly földterületek, melyek a jelen törvény szerinti adókive-
téskor még földadó tárgyát nem képezték s utóbb csak rend-
kívüli költséggel váltak gazdaságilag használhatókká, ezen idő-
ponttól fogva 15 évig, különösen a homokkötések 20 évig, erdősítések az erdősítés bevégeztétől 20—40 évig ; c) új telepítvényeknél a telepítvényhez tartozó földek, ha a telep legalább ötven családból áll : hat, ha ötvennél kevesebb, de legalább tiz családból áll : három évre : d) oly szőlőterületek, melyeken a tőkék kivesztek vagy rendes forgón kívül kivágattak, és melyek a talaj megforgatása után újból beültették, a régi szőlőtőke kiirtásától hat évre.

A változás, melyen az adómentesség alapszik, annak bekövetkeztétől számítandó egy év alatt az adóhivatalnál bejelentendő, különben az adómentességi igény elenyészik.

Az adómentességi időszak a változást követő naptári évvel kezdődik.

7. §. A földadó a földbirtokot terheli s annak tényleges birtokosa által fizetendő.

II. FEJEZET.

A tiszta jövedelem kinyomozása.

8. §. Tiszta jövedelemnek tekintetik a földbirtokból közönséges gazdálkodás mellett nyerhető termés értékének az a része, mely a gazdálkodási rendes költségek levonása után megmarad.

A földbirtokkal összekötött jogok, úgy szintén annak valamely iparággal vagy más földbirtokkal való gazdasági összefüggése a tiszta jövedelem kiszámításánál tekintetbe nem vétetnek, de viszont az azon fekvő terhek is figyelmen kívül hagyatnak.

9. §. A tiszta jövedelem mivelési ágak és minőségi osztályok szerint becslés által nyomoztatik ki.

10. §. A mivelési ágak a következők : a) szántóföld, b) kert, c) rét, d) szőlő, e) legelő, f) erdő és g) nádas.

Szántóföldek azon földrészetek, melyeken takarmány, kapás és kereskedelmi növények mellett gabonaneműek is termeltetnek, miveltesenek bár e földek szakadatlanul vagy ugarlás, vagy másnemű használat közbejöttével.

A kertekhez, tekintet nélkül arra, ha be vannak-e kerítve vagy sem, a virág-, zöldség- és gyümölcsöskertek tartoznak, akár a lakhelyek körül, akár külön fekszenek.

A réthez azon földrészetek tartoznak, melyeknek fütermése takarmányul rendesen kaszáltatik, habár kivételesen legelésre használtatnak, vagy új telekítés céljából fel is törtetnek.

A szőlőkhez a tőkékkel beültetett területek tartoznak.

A legelőkhez azon térek számítottatnak, melyek rendesen legeltetésre szolgálnak.

Oly földrészetek, melyeken termő növények csak alom vagy trágya gyanánt használhatók, a legelőkhez soroztatnak.

Az erdőkhöz az állandóan faizásra szánt területek tartoznak, még pedig a szál- és sarjerdőkön kívül az apróbb fákkal benőtt ligetek és füzesek, melyek vessző és rözsevágásra használhatók; valamint a lomerdők is, melyek lombja takarmányul szolgál.

Nádasoknak tekintetnek azon földrészetek, melyeken gyékényre vagy építésre szolgáló nád terem és rendes nádlás által használtatnak.

Parkok és mulatókertek a legjobb minőségű rétek, a vadaskertek pedig a legjobb minőségű erdőkhöz tartozóknak tekintetnek.

11. §. Oly földrészetek, melyek a 11. §-ban felsorolt művelési ágak valamelyike szerint használtathatnának, de tényleg más célra fordítottatnak, azon művelési ágba sorozandók, melybe azelőtt tartoztak, s ha az ki nem nyomozható, a melybe a velök határos földrészetek tartoznak.

12. §. A beclés az egész állam területén egyidejűleg hajtatik végre. E célból a pénzügyminister az országot kerületekre, s ezeket lehetőleg egyenlő beclőjárásokra osztja fel.

13. §. Minden beclőjárásra rendszerint egy tiszta jövedelmi

fokozat készítették, melynek egyes tételei az illető minőségi osztály holdankénti tiszta jövedelmét pénzértékben fejezik ki.

Minőségi osztály művelési áganként oly számban állítandó fel, a mennyi a tiszta jövedelemre lényeges befolyással bíró gazdasági és értékesítési viszonyok különbözetei szerint szükséges.

Egy művelési ágban azonban legfeljebb nyolcz minőségi osztály állítható fel.

De ha a tiszta jövedelemre befolyással bíró viszonyok egy becslőjárás területén belül annyira különbözök, hogy az egész becslőjárásra ugyanazon egy tiszta jövedelmi fokozat czélszerűen nem alkalmazható, a becslőjárás több osztályozási vidékre osztandó fel, melyek mindenikében külön osztályozás alapján külön tiszta jövedelmi fokozat készítenőd.

14. §. Az osztályok jelzése végett művelési áganként az osztály jellegét leginkább kitüntető mintaterek jelöltetnek ki oly számban, hogy minden község határában az ott előforduló osztályok leginkább egy-egy mintatér által legyenek képviselve.

15. §. A tiszta jövedelem a termés, a terménytár és a gazdálkodási költségek évi átlagai szerint számíttatik ki.

16. §. A termés évi átlaga a becslőjárás, illetőleg osztályozási vidék nagyobb részén szokásos gazdálkodási rendszer alapján, szőlőknél az utolsó 15, egyéb művelési ágaknál pedig az utolsó tíz eredményéből számíttatik ki.

17. §. A becslésnél a termények áraul az utolsó hat év alatt fennállott árak átlaga veendő.

Oly terményeknél, melyek eladása végett vásárra vitetnek, az illető piaci, más terményeknél a helybeli és pedig a bornál a szüreti árak, vétetnek alapul.

18. §. A megállapított ár a piactól egy mértföldön belül fekvő községekre nézve minden levonás nélkül, az egy mértföldön túl fekvőkre nézve pedig a vitelbér levonásával alkalmaztatik.

A vitelbérlevonás a vasutak, hajózható folyók és csatornák közelében fekvő községekre nézve a közlekedési vállalatok részére megállapított árszabás szerint eszközendő.

Oly vidékeken, hol az 1876. évig ily közlekedési eszközök létesítése biztosan várható, a vitelbér levonása szintén ezen közlekedési vállalatok részére megállapított árszabás szerint történik.

19. §. A gazdálkodási költségek kiszámításánál a közönséges gazdálkodáshoz megkívántató munka és anyag értékének átlaga vétetik alapul.

Ezen átlag a jelen törvény hatályba léptét megelőző hat év középaraiból számíttatik ki.

A munkaár átlagának kiszámításánál azonban a kivételes körülmények, például vasuti, vagy más építkezések által ideiglen előidézett áremelkedések számításba nem vétetnek.

Oly földterületeknél, melyeknek jelen termőképességükben fentartása folytonosan különös költségeket igényel, minők például a csatornák, utak, zsilipek stb. fentartási költségei, e költségek is a rendes gazdasági költségekhez számítandók.

20. §. Mihelyt a tiszta jövedelmi fokozatok az egész államterületre nézve megállapítottak, minden egyes földrészlet a mintatérékkel összehasonlítottván, azon minőségi osztályba soroztatik, a melyre nézve felállított mintatérrel leginkább megegyez.

Az egyes földrészletek tiszta jövedelme térfogatuk szerint a tiszta jövedelmi fokozat megfelelő tétele alapján számíttatik ki.

III. FEJEZET.

Végrehajtó közegek.

21. §. A földadó-katasteri munkálatok vezetése és igazgatása a pénzügyministert illeti, ki az e törvény végrehajtására szükséges szabályrendeleteket és utasításokat kiadja.

22. §. A végrehajtó szakközegeket a kellő számú segéd-személlyel együtt a pénzügyminister nevezi ki, nevezetesen: a) becslőjárásokban a becslőbiztost, erdőbecslőt és mérnököt; b) becslőkerületekben a katasteri igazgatót, kerületi és erdőbecslési felügyelőt és főmérnököt; c) pénzügyministeriumban a központi felügyelőket.

23. §. A 22-ik §-ban felsorolt közegeken kívül: a) minden becslójárásban egy járási; b) minden becselőkerületben egy kerületi és c) a központban országos földadó-bizottság alakítottatik.

24. §. A becslójárási bizottság az elnökön kívül rendszeresen tizenöt tagból áll. Előadó a becselő biztos, illetőleg az erdőbecslő, kik a bizottságban szavazattal nem bírnak.

25. §. Az elnököt azon törvényhatóság választja, melynek hatósága alá a becslójárás vagy annak azon része tartozik, melytől a járás földadójának nagyobb fele fizettetik.

A törvényhatóság a felhívás vételétől számítandó négy hét alatt választani köteles, különben az elnököt a főispán nevezi ki.

A választás, illetőleg kinevezés eredménye az illető becslójárásban kihirdetendő.

26. §. A járási bizottságnak tagja minden földbirtokos, ki a járásra eső összes földadónak legalább egy tizenötöd részét fizeti.

Az ily bizottsági tag magát a bizottságban meghatalmazott által is képviseltetheti. A meghatalmazás törvényes alakban állítandó ki; bizottsági tag ily meghatalmazással fel nem ruházható.

Ha az egyénileg jogosított gyámság vagy gondnokság alatt áll, a tagsági jogokat törvényes képviselője gyakorolja.

Ha az egyénileg jogosított bizottsági tagnak évi földadó összege időközben az $\frac{1}{15}$ -öd résznél kisebb lesz, annak egyéni jogosultsága megszűnik.

27. §. A többi tagokat a járásbeli többi birtokosok választják, mely célból ezek két választótestületre oszlnak oly módon, hogy a becslójárásra eső összes földadóból az egyénileg jogosultakra eső adó levonotván, a fenmaradó összeg után kiszámítottatik az egy-egy járásbeli birtokosokra eső adóátlag, s azok, kik ezen adóátlagnak legalább négyszeresét fizetik, az első, a kik annál kevesebbet fizetnek, a második választótestületbe tartoznak.

28. §. Ezen választótestületekre eső bizottsági tagok számának meghatározása végett mindkét választótestület földbirtokosainak összes földadója annyi hányadra osztatik a hány tag választandó.

Az első választóttestület annyi tagot választ, a mennyi hányad foglaltatik az általa fizetett földadóösszegben. A többi tagok a második választóttestület által választatnak. Az első választóttestület együtt, a második kerületekre oszolva választ.

A választókerületek, tekintettel a reájok eső adóhányadra s a választók lakhelyeire, a bizottsági elnök által alakittatnak.

29. §. Ugy az egyéni jogosultság meghatározásánál, (26. §.) mint a választóttestületek alakításánál a földadólajstromok szolgálnak alapul.

30. §. Választó a becslójárásban földadót fizető mindazon birtokos, ki huszadik életévét betöltötte.

Választható, a ki választó, ha írni s olvasni tud.

31. §. A járási bizottság elnöke meghatározza a választások helyét és idejét, vezeti a választásokat, vagy azoknak vezetésére választókerületenként egy elnököt és két bizalmi férfit nevez, és a választás előtt a végrehajtás vonatkozó hirdetményt a választás előtt a becslójárás minden községének megküldi, hol az közzétéendő és nyolcz napon át közszemlére kiteendő.

E hirdetményben felveendők: 1. az egyénileg jogosítottak nevei; 2. azon adómennyiség, mely a választóknak a választóttestületekbe osztásánál irányadó; 3. a választások helye és ideje, és az azoknak vezetésével megbizott férfiak nevei; 4. a választandó tagok száma.

32. §. A választói jog igazolásául minden választó köteles a szavazásnál adókönyvecskéjét felmutatni.

Ellenőrzésül az egyéni földadókivetési jegyzék szolgál.

33. §. A szavazás személyesen, vagy megbizott által törvényes alakban kiállított meghatalmazás alapján történhetik.

A szavazatok összeszámítása nyilvánosan s a bizalmi férfiak jelenlétében történik.

A választás berekesztése után annak eredménye azonnal kihirdetendő.

34. §. Azok, kik a legtöbb szavazatot nyerték, a kellő szám kiteltéig bizottsági rendes tagok, a szavazatszámra ezek után következők pedig póttagok lesznek és a reájok esett szavazatok száma szerint soroztatnak. Egyenlő számú szavazatoknál az elnök által huzott sors dönt.

35. §. A ki válamely belső-járásban több helyen választatott meg, az utolsó választástól számitandó nyolcz nap alatt nyilatkozni tartozik, hogy melyik választást fogadja el, különben a bizottsági elnök határozza meg, hogy melyik marad érvényben.

Az ily módon üresedésbe jött helyek uj választás által töltenek be.

36. §. A rendes tagok időközben megüresedett helyei a sorban legelől álló póttagok behívása által töltenek be. Póttag nem létében uj választás eszközendő.

A választó testületenként, illetőleg kerületenként megválasztott póttagok csak ugyanazon testület vagy kerület rendes tagjai helyébe léphetnek.

Ha az egyénileg jogositottak közül szünik meg valaki bizottsági tag lenni, a nélkül, hogy helye más hasonjogositott által betölthetnék, a járási bizottság az első választótestület illető póttagjának behívása által egészittetik ki.

37. §. A választásra vonatkozó felszólalások a választás napjától számitva legfeljebb nyolcz nap alatt a bizottsági elnök-nél bejelentendők, ki azok felett véglegesen határoz.

38. §. Ha válamely választó testület nem választana, a hiányzó tagot a bizottsági elnök nevezi ki.

39. §. A horvát-szlavon határörvidékben a becsló járási bizottság elnökét az ezredközségi képviselőtestület választja.

40. §. A határörvidéki részekben található jelenleg adómentes földbirtokok tulajdonosai az ezen fejezetben érintett jogokat szintén gyakorolják. A jogosultság megítélésénél ezen adómentes földbirtokok ugy tekintendők, mintha azok után az adóköteles főpapi földbirtokokra nézve fenálló kulcs szerint adó fizettetnék.

41. §. A kerületi földadó bizottság áll egy elnökből és két annyi tagból, a hány járásból a kerület alakittatott. Elnök a katasteri igazgató, illetőleg a pénzügyminister által kinevezett helyettese.

A bizottság tagjai a kerületbeli járási bizottságok mindenikének egy küldöttje, s a kerületnek valamennyi becslobiztosa. Előadó szavazat nélkül a kerületi felügyelő, illetőleg az erdőbecslési felügyelő.

A járási bizottságok mindjárt megalakulásuk után egy tagot és egy póttagot választanak a kerületi bizottságba.

42. §. Az országos földadó bizottság az elnökön kívül három amnyi tagból áll, a hány kerületi földadó-bizottság alkittatott.

Elnöke a pénzügyminister, vagy általa a kinevezett helyettese.

Az országos földadó-bizottság tagjai harmadrészben a pénzügyminister által neveztetnek ki, harmadrészben a kerületi földadó-bizottságok választott tagjai által ezen bizottságok megalakulása után, s harmadrészben az országgyűlés által választatnak.

A rendes tagokkal egyenlő számban póttagok is neveztetnek ki, illetőleg választatnak.

Előadók szavazat nélkül a központi felügyelők.

43. §. A földadó-bizottságok tagjai működésük megkezdése előtt ünnepélyes fogadást tesznek, hogy a jelen törvény által reájok bizottakban lelkiismeretesen és részrehajlás nélkül járnak el.

44. §. A földadó-bizottságok a megjelent tagok számának tekintetbevétele nélkül határozatképesek. Üléseik nyilvánosak, s azokról rendes jegyzőköny vezetetik.

Határozataikat általános szavazattöbbséggel hozzák. A szavazatok egyenlő megoszlása esetében az elnök szavazata dönt.

Minden bizottságnak jogában áll szakértőket hallgatni ki.

IV. EFJFZET.

Végrehajtási eljárás.

45. §. A földadó-katesteri munkálatok a tényleges állapotnak megfelelőleg kiigazítandók.

E czélből minden földrésztelnél a tulajdonos, a művelési ág, és a térfogat a jelen állapot szerint teendő ki.

46. §. Tulajdonosul a tetteges birtokos jegyzendő be.

47. §. A művelési ág az utolsó három év alatt folytatott gazdálkodási rendszer alapján határozandó meg.

A fentérintett kiigazítások eszközlése végett, a pénzügyigazgatóság a jelenlegi katasteri munkálatokat kerülete minden községében négy héten át közszemlére kitéteti, s egyuttal a községben helyi szokás szerint közzétéendő hirdetményben a földbirtokosokat felszólítja, hogy a tetteges állapotot, a meny nyiben az a földadó munkálatokban foglalt beiktatásoktól eltér, a kellő adatokkal támogatva a községi előljárásnál jelentsék be.

E bejelentések az illető pénzügyi közegek által megvizsgálándók és ellenőrizendők.

48. §. A térfogat kiigazítása, illetőleg a birtokosok arra vonatkozó bejelentései helyességének ellenőrzése ott, hol a részletes katasteri felmérések már megtétettek, ezen felmérési munkálatok, s hol ilyenek még nincsenek, az ideiglenes földadómunkálatok és egyéb segédadatok alapján történik.

E czélből közhatóságok és magánosok tartoznak a birtokukban levő térképeket, földkönyveket, vagy az azokból készült kimutatásokat a kiigazítással megbízott közegeknek térítvény mellett kiszolgáltatni, vagy azoknak megtekintésére s lemásolására módot nyujtani.

Az állam az átadott okiratok épségben tartása és visszaszolgáltatásáért felelős.

50. §. E közben a becslőbiztos elkészíti a becslőjárás gazdasági leírását, melyben mindazon adatok felveendők, melyek a tiszta jövedelem kinyomozásánál tekintetbe jönnek, s ezen előmunkálatok alapján javaslatot dolgoz ki a minőségi osztályok s a tiszta jövedelmi fokozatok felállítása iránt, elkészíti az osztályok külön leírását, melybe az osztályozott talaj rétegmínőségét s az azok tiszta jövedelmének kinyomozására szolgáló adatokat feljegyzi; egyszersmind azon községet, melyekhez az osztályozott területek tartoznak, valamint az egyes mintatéreket is felsorolja.

Ezen utóbbiak talajminőségük és helyi fekvésük leírásával külön jegyzékben is kimutatandók.

A becslőbiztos munkálatát a járási bíróság elé terjeszti.

51. §. A tiszta jövedelmi fokozatok egyes tételei oly módon szabandók meg, hogy a 2 krtól 20 krig terjedő tételek 2 krral, a 20 krtól 1 frtig terjedő tételek 5 krral, az 1 frttől

4 frtig terjedő tételek 10 krral, a 4 frttől 10 frtig terjedő tételek 25 krral, a 10 frton felül terjedők pedig 50 krral oszthatók legyenek.

Ha a kinyomott összeg a fentebbi módon nem osztható, a legközelebbi kisebb vagy nagyobb, de a fentebbi módon osztható összeg veendő a szerint, a mint a kinyomozott összegtől kevésbé tér el. Egyenlő eltérés esetében a kisebb összeg veendő.

52. §. A becslőjárás bizottság a becslőbiztos munkálatát megvizsgálván, a felett határoz, s a tiszta jövedelmi fokozatot, különös tekintettel az egyes tételek arányosságára, megállapítja, s ha az előterjesztett tiszta jövedelmi fokozatokon módosításokat tesz, ezeket jegyzőkönyvileg indokolja.

Ha a becslőbiztos vagy bármely bizottsági tag kívánja, helyszíni vizsgálat tartandó, melyen a becslőbiztos jelenlenni köteles.

A megállapított tiszta jövedelmi fokozat jegyzőkönyvvel s az összes iratokkal együtt, bizottsági elnök által a katasteri igazgatónak azonnal megküldendő, ki azokat a kerületi bizottság előadójának javaslata kíséretében a kerületi bizottság elé terjeszti.

53. §. A kerületi földadó-bizottság a kerületben fekvő járások jövedelmi fokozatainak helyességét megvizsgálja, s azokat egymáshoz helyes irányba hozza.

E célból választott tagjaiból megalakulása után azonnal egy küldöttséget nevez, mely a kerületi s erdőbecslési felügyelőkkel együtt a kerületet járásonként beutazza, s a szükséges adatokat összegyűjti.

E küldöttségek tagjai a járási bizottságok tanácskozásai-ban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

54. §. A kerületi bizottság, a küldöttség javaslatának tekintetbe vételével, a járási fokozatokat megállapítja, s a szomszédos kerületi bizottságoknak, valamint a kerületben levő járási bizottságoknak oly felhívással küldi meg, hogy netaláni észrevételeiket legfeljebb 8 hét alatt közöljék.

A járási bíróságok a megállapított fokozatokat s a min-tatérek jegyzékét a községeknek oly felhívással küldik meg, hogy a felállított minőségi osztályok száma, valamint a foko-

zattételek helyessége iránt netaláni kifogásaikat négy hét alatt a járási bizottságnak adják be.

A kerületi bizottság a beérkezett észrevételeket újabb tárgyalás alá veszi, és a megállapított s kellőleg indokolt fokozatokat az összes iratokkal a pénzügyministerhez felterjeszti.

55. §. A pénzügyminister a felérkezett tiszta jövedelmi fokozatokat megvizsgálhatja, s reájok vonatkozó javaslatával együtt az országos földadó-bizottság elé terjeszti.

Az országos földadó-bizottság a tiszta jövedelmi fokozatok megállapíthatására már előzőleg adatokat gyűjt.

E czélból megalakulása után választott tagjaiból azonnal küldöttséget nevez, mely a központi felügyelőkkel együtt a becslési munkálatok tartama alatt az ország különböző vidékeit beutazza, s a szükséges adatokat összegyűjti.

E küldöttség tagjai a járási és kerületi bizottságok tanácskozásaiban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

A küldöttség az összes tiszta jövedelmi fokozatok megállapítására nézve javaslatot terjeszt az orsz. földadó-bizottság elé, mely e javaslat és a pénzügyminister véleményének tekintetbe vételével a tiszta jövedelmi fokozatokat az állam egész területére nézve járásonként megállapítja.

56. §. Ha az országos földadó-bizottság a kerületi földadó-bizottság által javaslatba hozott járási tiszta jövedelmi fokozatokat tetemesen megváltoztatja, megküldi azokat az illető járási bizottságokhoz, hogy a változásra vonatkozó véleményeiket és netáni kifogásaikat négy hét alatt a kerületi bizottságnak írásban adják be.

A kerületi bizottság a járási bizottságok kifogásait tárgyalás alá veszi, s észrevételeivel együtt az országos bizottsághoz felterjeszti.

Az országos bizottság kellő tekintettel a kifogásokra és észrevételekre, a tiszta jövedelmi fokozatokat végleg megállapítja.

A pénzügyminister minden járási bizottságnak a reá vonatkozó tiszta jövedelmi fokozatokat és becslési munkálatokat megküldi, s a földrészletek osztályba sorozását elrendeli.

57. §. A földrészletek osztályokba sorozása a becslőbiztos felügyelete alatt álló sorozó küldöttségek által eszközöltetik.

A sorozó küldöttség áll egy, a katasteri igazgató által kinevezett, s egy a járási bizottság által választott tagból.

Egy becslőjárásban és egy becslőbiztos felügyelete alatt rendszerint három sorozó küldöttség alakittatik, és ehez képest a becslőjárás ugyanannyi szakaszra osztatik.

58. §. Az osztályba sorozás a helyszinén történik.

Egy katasteri holdig terjedő földrészletek habár talajminőségük különböző is, egészben azon osztályba soroztatnak, melybe térfogatuk nagyobb része tartozik.

Egyéb esetekben a különböző talajminőségű földrészletek külön sorozandók.

Az ideiglenes adómentességgel (6. §.) bíró földrészletek szintén sorozás alá esnek.

A sorozás eredménye a katasteri telekkönyvbe és a birtokivekbe beiktatandó.

49. §. Ha a küldöttség tagjai valamely földrészlet sorozásra nézve meg nem egyeznek, a becslőbiztos határoz.

60. §. A sorozás napja az egyes községeknek a küldöttség által előre tudtul adandó, s a községben oly czélból, hogy az érdekelt birtokosok a sorozásnál jelen lehessenek, közhírré teendő.

A községbeli előljáráóság köteles a sorozásnál megjelenni és a szükséges felvilágosításokat a sorozó küldöttségnek megadni.

61. §. A becslőbiztos a sorozás eredményét községenként összeállítja s a munkálatot a járási bizottságnak bemutatja.

A járási bizottság a sorozási munkálatokat vizsgálat alá veszi és azok felett határoz.

62. §. A járási bizottságban megállapított katasteri telekkönyvek és birtokivek a járásban fekvő minden községnek megküldetnek, és a községi előljáráóság azokat a község házánál megtekintés végett kiteszi, egyszersmind a helyi szokás szerint közvéteendő hirdetményben a községi földbirtokosokat felhivja, hogy netaláni felszólalásaikat a hirdetmény közzétételét követő hat hét alatt a községi előljáráóságnál jelentsék be.

Ezen határidő a becslő biztos által naptár szerint a járás minden községeire nézve egyenlően szabandó meg.

A közszemlére kitett sorozási munkálatok épségben és tisztán tartásáért a községi előljáráóság felelős és az ebbeli

mulasztása miatt netalán szükségessé válható munkaujtítás költségeit viselni tartozik.

63. §. Felszólalásnak van helye : a) ha oly földrészlet, mely földadó tárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, (5. §.) vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott : b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem a saját községe telekkönyvébe igtattatott be, ugy szintén, ha a tulajdonos hibásan van bejegyezve; c) ha a térfogat hibásan tétetett ki; d) ha a földrészlet oly művelési ág alá foglaltatott, melyhez sorozáskor nem tartozott; e) ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott; f) ha a földrészlet a járáson belül fekvő határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva egyenlőtlenül soroztatott.

64. §. A felszólalások azon községi előljárásnál jelentendők be, melynek határában a felszólalás tárgyát képező földrészlet fekszik.

A községi előljáráóság a szóval tett bejelentésekről jegyzőkönyvet vesz fel, az irásbelieket pedig abba, tárgyuk rövid megjelölésével bejegyzi.

Az előljáráóság a telekkönyveket és birtokiveket a felszólalásokkal együtt a felszólalás határidejének letelte után legfeljebb nyolcz nap alatt a járási bizottságnak beküldeni; szabadságában állván azokra nézve saját véleményét is előadni.

Ha felszólalás nem történt, a bizottság elnöke erről is értesítendő.

65. §. A felszólalások felett a járási bizottság a becselőbiztos véleményének meghallgatása után határoz, és ha szükségét látja, a helyszinén tartandó vizsgálatra küldöttséget nevez, melynek elnöke a bizottsági elnök vagy helyettese, tagjai a becselőbiztos s a bizottság egy tagja. A vizsgálatra a községi előljáráóság a felszólaló és a kérdéses földrészlet tulajdonosa meghivandók.

A vizsgálat eredménye a felszólaló és a földtulajdonos netaláni nyilatkozatával a bizottság elé terjesztendő, mely a felszólalás felett határoz.

A hozott határozatok a felszólalónak és a földrészlet tulajdonosának kézbesítendőek.

66. §. A felszólalások feletti határozatok ellen a kerületi bizottsághoz fellebbezésnek van helye.

A felebbezések a kézbesítés napját követő tizenöt nap alatt a járási bizottságnak írásban beadandók, mely a határidők letelte után a felebbezéseket az összes iratokkal a kerületi bizottsághoz azonnal felterjeszti.

67. §. A kerületi bizottság a sorozási munkálatokat átvizsgálja, s a fellebbezések, valamint általában a sorozási munkálatok felett végleg határoz.

A határozatok az érdekletteknek kézbesítendők.

68. §. Mihelyt a kerületi bizottság a kerületében fekvő összes járások sorozási munkálatai felett határozott, a sorozás eredményét összefoglalja, s a szomszédos kerületi bizottságoknak azonnal megküldi.

A kerületi bizottság a szomszédos kerületi bizottságok sorozási munkálatainak tekintetbe vételével a saját kerületében történt sorozások eredményét újra átvizsgálván, azt a pénzügyministerhez jelentés mellett felterjeszti, s ha a sorozás eredményében a kerületen belül, vagy tekintettel a szomszédos kerületek sorozási eredményeire, aránytalanságot tapasztal, a fokozatok megváltoztatása iránt indokolt javaslatot terjeszt a pénzügyminister elé.

69. §. A pénzügyminister e munkálatokat összeállítja, azokat s a kerületi bizottságoknak reájuk vonatkozó javaslatait átvizsgáltatja, s e vizsgálaton alapuló véleményével az országos bizottság elé terjeszti.

Az országos földadó bizottság a járási tiszta jövedelmi fokozatokat, (56. §.) tekintettel a sorozási munkálatokra és a pénzügyminister javaslataira, újra megvizsgálja, s a netaláni aránytalanságok kiigazítása után minden járás tiszta jövedelmi fokozatát végleg megállapítja.

70. §. A pénzügyminister a tiszta jövedelmi eredmények alapján az adószázalék megállapítása iránt az országgyűlés elé javaslatot terjeszt, egyszersmind intézkedik a tiszta jövedelemnek földrészletenként való kiszámítása, a földadó katasterbe való bejegyzése és községenkénti összeállítása iránt.

V. FEJEZET.

A földadó-kataster nyilvántartása.

71. §. A következő változások a földadó-katasterben nyilván tartatik: a) ha új közlekedési eszközök keletkeznek, melyek a tiszta jövedelem megállapításánál a 18. §. értelmében számításba nem vétettek. Ezen esetben a tiszta jövedelmi fokozat, tekintettel azon új közlekedési vállalat vitelbérére, a 18. §. szabályai szerint átalakítandó; b) ha valamely községben a tagosítás vagy birtokrendezés végrehajtatott, a pénzügyi hatóság által meghatározandó idő alatt új katasteri munkálat készítendő, melyben a földrészletek a mérnöki munkálat alapján az új felosztás és művelési ágak szerint vétetnek fel, és a fenálló tiszta jövedelmi fokozat szerint újból soroztatnak; c) ha valamely községben a részletes katasteri felmérés ezen törvény hatályba lépte után fejeztetett be. Ily községben az új katasteri munkálat alapján új sorozás eszközrendő; d) ha a község határára nézve változás jött létre; e) ha valamely földrészlet közbejött változás folytán a 4. és 5. §§. értelmében földadó tárgya lenni megszűnt; f) ha valamely földrészlet, mely eddig földadó tárgyat nem képezte, közbejött változás folytán adókötelessé vált (4. §.); g) ha valamely földrészlet ideiglenes adómentességet nyert, (6. §.) vagy annak ideiglenes adómentessége megszűnt; h) ha a földrészlet tulajdonosa változott.

72. §. A 71. §. a), b) és c) esetein kívül a megállapított tiszta jövedelmi fokozatok, s az azok alapján kiszámított tiszta jövedelmi összegek a 2-ik §-ban meghatározott husz év alatt változást nem szenvednek.

73. §. A 71. §. a), b) és c) pontjai esetében a nyilvántartási eljárás mindig hivatalból indítandó meg.

E célból az eljáró bíróságok a birtokrendezés vagy tagosítás végrehajtásáról az illető pénzügyigazgatóságot értesítik.

Ezen esetekben az új tiszta jövedelmi fokozat elkészítése, illetőleg az újabb sorozás a jelen törvényben megállapított elvek szerint küldöttség által hajtatik végre, mely áll a pénzügyi igazgatóság által kiküldött becselőbiztos és az illető tör-

vényhatóság által a pénzügyi igazgatóság megkeresésére a törvényhatósági földbirtokosok közül választandó két tagból.

74. §. A sorozó küldöttség munkálata felett a pénzügyi igazgatóság határoz, s ennek megtörténtével a sorozási munkálatot az illető községnek megküldi.

A község előljárósága a sorozási munkálatot közszemlére kiteszi (62. §.) s erről az érdekelteket a helyi szokás szerint közzé teendő hirdetmény útján oly felhívással értesíti, hogy a felszólalások nála szóval vagy írásban a közzétételt követő harmincz nap alatt nyújtandók be. (63. 64. §§.)

A község előljárósága tartozik a beérkezett felszólalásokat a fentebbi határidő lejárta után azonnal azon pénzügyigazgatósághoz beküldeni, melynek kerületébe a község tartozik, s a pénzügyi igazgatóság azok felett határoz, s határozata az érdekelteknek kézbesítendő.

A pénzügyi igazgatóság határozata a kézbesítést követő 15 nap alatt a pénzügyministerhez felebbezhető.

75. §. A közbejött változást a 71. §. d) pontja esetében az érdekelt községek előljárói az illető adóhivatalnál, az e), f) és h) esetekben pedig az illető földrészlet tulajdonosa, és pedig az utóbbi esetben az 1868. XXI. tvczikk 91. §-ában megszabott büntetés-terhe alatt két hét alatt a községi előljáróságnál bejelenteni kötelesek.

A községi előljáróság ezen változásokról további négy hét alatt az adóhivatalt értesíteni tartozik.

Az eljárás a 71. §. d), e) és f) eseteiben rendes közigazgatási uton az illető községi előljáróság közbenjöttével történik.

76. §. Ha valamely adóköteles földrészlet adó tárgya lenni megszűnt, az adómentesség a bejelentést követő hónappal veszi kezdetét.

77. §. Ha földadó tárgyát eddig nem képező földrészletek adókötelessékké válnak, (4. §.) a bejelentés a bekövetkezett változás után három hónap alatt az 1868. XXI. törvényczikk 90. 91. §§-aiban a megszabott büntetés terhe alatt a községi előljáróságnál megteendő. Az adókötelezettség a változást követő naptári évvel kezdődik.

78. §. A 71. §. d), f), g) és h) pontjainak esetében a

változások akkor, ha azok bejelentése elmulasztatnék, hivatalból jegyzendők be.

79. §. A következő esetekben, ugymint : a) ha valamely földrészlet, mely adótárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott; b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem azon község katasterébe iktattatott be, a melyhez tartozik, úgy szintén, ha a birtokos hibásan van bejegyezve; c) ha a térfogat hibásan tétett ki; végre d) a számítási vagy írásbeli tévedések esetében a hibák hivatalból vagy az illető felek kérelmére mindenkor kiigazítandók.

80. §. A nyilvántartási eljárás részleteit a pénzügyminister rendeleti uton szabályozza.

81. §. A földadó szabályozásának költségeit az állam viseli.

82. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Fűrész-üzleti adatok.

A kincstár hradeki gőzfűrész a feldolgozására bocsátott nyers faanyagot következő arányban dolgozza fel :

100⁰/₀ nyers faanyagból ad : 67⁰/₀ tiszta fűrészárut; 19⁰/₀ széldezkát, hulladékfát; és 11⁰/₀ fűrészport.

Midőn ez adatokat nyilvánosságra hozzuk, nem mulasztjuk el t. szaktársainkat a legmelegebben kérni arra, miszerint, tekintettel a fűrészüzlet mindinkább növekedő fontosságára, s arra, hogy az e téren szerzett tapasztalatok és kipuhatolt adatok nyilvánosságra hozatala erdőhasználatunk előnyös fejlődésére igen becses értékkel bír, sziveskedjenek a részokról kezelt vagy ismert egyes fűrészek munkaképességét, a nyers faanyagból ezek által készített termények fatömeg és minőség szerinti arányát, szóval az üzlet alkalmazásának ismeretetésére szolgálható bármely adatot lapunkban az ezt bizonyára köszönettel fogadó szakközönség tudomására hozni. B.

Mégegyszer a Mezőség befásításának kérdése.

(Viszonzválasz Illés Nándor selmeczi akadémiai tanár urnak.)

E lapok mult havi füzetében Illés Nándor selmeczi akadémiai tanár ur, egy hozzám intézett válaszával gyanusításnak állítja ugyan, hogy ő a tölgy telepítését ajánlotta volna; mindazonáltal reflecált reá, mert ő — mint mondja — e fanemet még a kopár és sovány legelőt alig szolgáltató talajon is fel fogja nevelni, csak tessék neki alkalmat adni.

Hogy ez nem volt részemről pusztá gyanusítás, hanem az előadásban csakugyan az első helyen és „kiválólág“ a tölgyek vannak ajánlva, erről meggyőződhetik I. ur az erdész-egylet évkönyvéből. Hogy kopár és sovány oldalon is felneveli a tölgyet, erre azt jegyzem meg, hogy e fanem Illés erdőtenyésztéstana szerint mély, üde és erőteljes talajt kíván; s ha ezt valaha, úgy bizonyára első megtelepítésekor leginkább kívánja. Bir-e a kopár és sovány oldal ezen tulajdonságokkal? Itélje meg I. ur. Mindazonáltal, hogy a tölgy itten egyáltalában ne lenne felnevelhető, azt nem állítom; sőt ha I. urnak örömet szerezhetek vele, ennél még többet is mondok; t. i. még azt mondom, hogy e kopár oldalak, sőt akár az egész Mezőség is mind csupa narancs- és citromligetekkel is betelepíthető. Meglehet ugyan, hogy ez utóbbi célból a Mezőség üvegtetővel volna ellátandó és koronként fütendő is lenne, e csekélység azonban nem jön tekintetbe; a földolog azonban az, hogy lehetséges, csak tessék arra alkalmat szolgáltatni.

Illés ur nem elégli meg kettőnkkel bibelődni; egy füst alatt még egy harmadik személynek is védelmére kél. Reászorult-e az illető e védelemre? Nem hiszem. Czáfogatja ugyanis I. ur azon megjegyzésemet, hogy a populusok — egy kivételével — ligetes helyek lakói. E czáfogatását kissé igen magasan kezdi s aztán úgy beleokoskodikja magát, hogy a végén ő is mellettem bizonyít, állítván, hogy „a Mezőség sem hegység, sem hegyes vidék“. Tehát lapály, vagy ettől nem igen különböző hullámos. Ám de akkor ismét hol keressük a kopár meredek oldalokat? A holdban? Mert a mi lapály, az nem kopár, s még kevésbé meredek oldal, (az erdélyi belföldön t. i.)

Egyáltalában I. ur semmi áron sem tud menekedni azon gondolattól, hogy a Mezőségen lapályos helyeket és több láb mélységű, kitünő televényes talajt kell befásítani. Ugyan kérem, ha szavaimnak egyáltalában nem hisz, vegye elő a pályakérdést, melyre már első cikkemben is utaltam volt, s ottan látni fogja, hogy nem buja rétek és dus gabonatermő földek, hanem kopár meredek oldalak befásításáról van szó.

Hogy a Tisza L. ur praxisa többet ér az én theoriámnál, azt nem vitatom, de hogy a tordai gyűlésen I. urat corrigálgatta, annyi bizonyos.

Az I. ur tordai előadásában, a már említetteken kívül, vannak még némely olyan állítások, melyek az Illés „Erdőtenyésztéstaná“-nak tételeivel farkasszemeket néznek. Így állítja pl., hogy „az ákác a kötött talajban legerősebben szokott diszteni“, az „Erdőtenyésztéstan“-ban (289 l.) ellenben az áll, hogy legjobban szereti a laza földet. Állítja, hogy a fekete és erdei fenyő (*Pinus austriaca et sylvestris*) „kötött talajon ropantul tenyésznek.“ Az erdőtenyésztéstanból ennek is körülbelől az ellenkezőjét lehet bebizonyítani. Már most melyiknek lehet hitelt adni a kettő közül? Mert hogy egy és ugyanazon fanem egyszerre két egészen ellentétes tulajdonsággal bírna, vagy hogy a természet törvényeit és a kérlelhetetlen elveket tetszés és szeszély szerint variálni lehetne, azt én legalább képtelenségnek tartom. Állítja, hogy a szelek irányára függőlegesen vezetett ültetvénszegélyek a szeleket megtörik. A mi minden esetre áll; de az orsz. erdész-egylet évkönyve ugyanazon lapján s mintegy az előbbi mondat folytatásául van feljegyezve az a furesaság is, hogy az ilyen szegélyek (fasorok) között a fa leginkább ki van téve a viharoknak (?) s ennél fogva gyorsabban nő (!)

Elég lesz ennyi, s ezeket sem idéztem volna, de ki akarám mutatni, hogy az alaposság és consequentia éppen nem tartoznak a tordai előadás erős oldalai közé, s ennél fogva az méltán eshetett kifogások alá.

Székely Mihály.

Erdőtermények árjegyzéke.

Aradon.

Egy bécsi öl bükk- és cserfa	11	frt	80	kr.
„ „ „ tölgyfa	10	„	80	„
„ „ „ dorongfa	8	„	80	„

Szegeden.

Egy db 5 ⁰ hosszú I. oszt. fenyőszálfa	7	frt	15	kr.
„ „ 6 ⁰ „ I. „ „	9	„	50	„
„ „ 9 ⁰ „ I. „ „	18	„	70	„
Egy öl $\frac{2}{4}$ '' vast. 10'' széles deszka	—	„	33	„
„ „ $\frac{3}{4}$ '' „ 10'' „ „	—	„	45	„
Egy db furatlan 3 ⁰ h. 1'' v. I. o. marm. deszka	1	„	—	„
„ „ „ „ „ „ II. „ „ „	—	„	80	„
Egy öl bükkhasábfa	17	—	19	„ — „
„ „ tölgyhasábfa	13	—	16	„ — „
„ „ fenyő „	11	50	—	13 „ — „

Sellyén.

Egy öl szilhasábfa	19	frt	—	kr.
„ „ tölgyhasábfa	17	„	—	„
„ „ nyár és fűz	12	„	—	„

Znyiováralján.

Egy öl bükkhasábfa	9	frt	—	kr.
„ „ fenyőhasábfa	5	„	80	„
„ köbláb bükkszerszámfa	—	„	25	„
8—10 öles vörösfenyő szálfa, köblábanként	—	„	43	„
10 ölen felüli fenyő „ „	—	„	49	„
8—10 öles erdeifenyő „ „	—	„	28	„
10 ölen felüli fenyő „ „	—	„	30	„
8—10 öles jegenyefenyő „ „	—	„	26	„
10 ölen felüli fenyő „ „	—	„	28	„

A királygomba. (Trüffel).

Azt állítják némelyek, hogy a királygomba nem önálló növény, hanem rovarszurás által létrejött földalatti gumó, mely július és augusztus hónapokban egy kis kékes szárnyu vékony rovar kedvéből akként keletkezik, hogy az a földbe hatolván, a tölgyfának vékony gyökerét ormányával megfurja, s tojásait az akként előállott sebbe rakja; ezen sebből folyik ki aztáu a gumóvá, illetőleg királygombává alakuló nyálkás anyag, melyben a gubacs-légyéhez hasonló életfolyamu rovar álczái laknak.

Ez állítás ellenében bátran mondhatni, hogy kevés botanicus van, ki ne tudná, hogy a királygomba csirmag által szaporodó önálló növény a hasgombák (*Gasteromycetes*) családjából.

Régebben, például 100 év előtt voltak botanicusok (Büttner, Weis) kik a gombákat ugy tekintették, mint a rovarvilág kiegészítő részét, s azt állítottak, miután a gombákon (husos) élődo rovarok által tévutra vezettettek, hogy ezen gombák vagy önkénytelen életfolyam által támadtak, mint p. o. a csigán a csigaház, vagy hogy a bennök lakó rovarok mesterséges működése által jöttek létre, mint p. o. a méhek és darázsok lakai.

Behatóbb vizsgálódás folytán azonban kiderült, hogy más a tényállás, mert ma már jobban ismervén e gombák életét, azokat megtudjuk különböztetni azon kinövések és gumóktól, melyek állatok közbenjárása folytán az élő növényeken támadnak, s melyek önálló szaporulattal nem birnak. A királygomba a földben szabadon nő és a szomszédos fák gyökereivel semminemü szerves összeköttetésben nincs, holott valamennyi oly kinövés vagy gumó, mely az élő növényen, így tehát a tölgy gyökerén is támad, és az állatok befolyásának köszöni eredetét, természetesen az anyanövényvel van összeköttetésben, s aból is táplálkozik.

A királygomba közép Németországban csaknem egyedül televényes mész, gipsz, vagy márga talajon álló zárt bükk-állabokban található 1'' egész 1' mélységben a föld alatt, hol ősztől tavaszig érik meg, s tudvalevőleg külön e célra kitanitott ebek által kerestetik fel.

Francia és felső Olaszthonban, hol a királygomba szintén tenyészik s igen szorgalmasan kerestetik, jobbára tölgy és szelid gesztenye erdőben lelhető fel, s felkeresésére sertéseket használnak. Az ebek és sertések e gombát azon kellemes illatról érzik meg, melyet az érett korában maga körül terjeszt. A királygombák rendszerint fészek alakban fekszenek egymás mellett egy helyt, s ott szaporodnak évről-évre, miért is a gomba keresők az ily helyeket megszokták jelölni.

E gombának két faja ismeretes, u. m.: az ehető vagy közönséges királygomba (*Tuber cibarium*) és a fehér királygomba (*Tuber album*.) Előbbi mogyoró és egész ökölnyi nagyságu gumó, melynek kérge barna ötszögü bibircsekkal van borítva; ellenben az utóbbi kisebb, sárga-fehér színü és finomabb bibircsekkal borított kérgü, ez szintén ehető ugyan, de miután egészen szagtalan, az ínyenczek által nem becsültetik.

A királygomba belseje fehér husnemü és erek által márványozott gomba-anyaggal van kitöltve, s ez erekben vannak a csekély nagyítás mellett már világosabb foltok alakjában előtünő és 4—5 csirmaggal (*Sporidia*) ellátott csirhólyagok (*asci*.)

Gyakran találni a királygombán egy lapos világosbarna, 4—5 millimeter hosszú rovar az *Anisotoma cinnamomea*-t, mely fajzadékát az érésben levő királygombába rakja, miáltal ez csaknem végkép felfalatik, úgy látszik, hogy e rovar lakás és élelem tekintetéből a királygombára van utalva. Ásásra alkalmas lábai könnyen megmagyarázzák, hogy miképen jut le a föld alatt lakó gomba-hoz, azonban e rovar sem életadója e gombának, mert csak akkor jelenik meg, mikor a gomba kifej-

lődésében már jó előrehaladt. Vannak-e még más e gombát pusztító rovarok is vagy nincsenek, az kétséges.

Ilyen pusztító rovarként még a *Sepedon sphegeus* említetik, ez egy kékes-fekete karsu légy, hossza 6—7 millimeter, előre nyult tapogatóval és hosszú sárga-veres lábakkal. E rovar azonban sem a királygombán, sem annak tenyészhelyén még nem találtatott, de igen a vizpartokon, s így alig hihető, hogy a királygomba lakója lenne, annál is inkább, mert lábai az ásásra nem alkalmasak.

Mindazonáltal úgy látszik, hogy az ezen cikk elején felhozott állítás e legyet illeti. Felette kétséges azonban, hogy e légy a tölgy kemény gyökerét arra alkalmatlan husos szer-veivel megfurni képes legyen.

Miután pedig Némethonban a királygomba oly bükkösökben terem, hol még tölgy elő sem jő, kitűnik, hogy e gomba a tölgy gyökerével semminemű összeköttetésben nincs.

Található ugyan a tölgy gyökerén gubacs, mely a királygombához hasonló, de ez a *Cynips estera* és *C. radialis* nevű legyek szurása folytán származik.

A fennebbiekből tehát látható: 1) hogy a királygomba nem rovar-szurás útján keletkező gubacs, hanem önálló gombanövény; 2) hogy a királygombaalaku kinövések a tölgy gyökerén rovar szurás által kapták lételüket; 3) hogy bizonyításra vár az, hogy a *Sepedon sphegeus* nevű légy a királygomba megrottója-e vagy nem?

Végül megemlíti még e sorok közlője, hogy e nevezetet „Király-gomba“ azért használta, mert helyesebbnek és keresettségéhez képest találóbbnak is tartotta, a gömbe vagy az épen helytelenül használt szarvasgomba nevezetnél.

Uj utak.

A kormány az országgyűlés elé f. hó 6-án következő vas-, kő- és vízúthálózati tervet terjesztette :

Uj vasut-vonalak : 1) az eszék-vinkovcze, uj-gradiska-petrina-ogulin-kaini vonal, mellékág : a vinkovcze-belgrádi, 2) a belgrád-pétervárad-szabadka-kis-körös-pesti vonalak ; mellékágak : a) kalocsa-kis-körös-szarvasi, b) szeged-aradi, c) szarvas-mező-hegyesi, 3) a miskolcz-csabai vonal, 4) a debreczen-maklári vonal, 5) a kápolna-toronyi vonal, 6) a buda-esztergom-sz.-keresztzi ; mv. trencsén-bélabányai, 7) az érsekújvár-nyitra-turócs-sz.-mártoni, 8) a buda-komárom-pozsonyi, 9) a buda-kisbér-győri, 10) a zólyom-breznóbányai, 11) a m.-sziget-szucsavai, 12) a szathmár-deézs-szász-régeni, 13) a szatmár-mátészalka-nyiregyházai, 14) a szász-régen-ghyimesi, 15) munkács-stryi, 16) a karansebes-orsovai, 17) a nagybecskerek-esákovai, 18) a vulkán-sinsereni (Oláhország), 19) az orsova-sinsereni, végre 20) a ghymes-csikszereda-brassó-tirgsova-bukaresti.

Uj állami kőutak : 1) a parendorf-kis-czelli, 2) a radkersburg-kezdhelyi, 3) a daruvár-kreutzi, 4) az ó-gradiska-kerepjei, 5) a kaposvár-barcsi, 6) a kaposvár-paksi, 7) a kaposvár-fonyódi (Balaton), 8) az eperjes-szvidniki, 9) a lőcse-kézmárk-krompachi (Kárp), 10) a husz-bisztrai, 11) besztercze-mojszini, 12) szathmár-n.-bánya-gyulafalvai, 13) nyiregyház-bátor-nagy-károly-tasnád-sz.-somlyó-esucsai, 14) a miskolcz-debreczeni, 15) maklár-püspökladányi, 16) n.-várad-dévai, 17) brád-tordai és brád-gyulai, 18) segesvár-fogarasi, 19) a medgyes-radnóti és végre 20) a kezdi-vásárhely-sz.-miklós-szász-régeni vonalak.

Ajánlott csatornák : 1) Becskerektől a Tiszáig, 2) Aradtól a Tiszáig (Szatymáznál), 3) Vukovártól a Száváig, 4) Szatmártól Endrődig, 5) Tisza-Löktől Endrődig, 6) Pesttől Tasig.

Egyleti tudósítás.

Az Országos Erdészeti-Egyesület azon tagjai, kik mind-
 eddig nem nyilatkoztak az iránt, hogy az „Erdészeti Lapok“-at
 az 5 frtnyi alapítványi-kamaton vagy évidíjon felül fizetendő
 3 frt kedvezményi árért járatni kívánják-e vagy nem: tisz-
 telettel félkéretnek, hogy erről szóló tudósításaikat, illetőleg a
 kezökhöz megküldött s részökről csupán aláírandó nyilatko-
 zatot az egyesület titkári hivatalához — Budapest, vár, Fortuna-
 utcza 129. szám — minél előbb beküldeni sziveskedjenek,
 mert az egyesület felesleges számú példányokat hosszabb
 időn át nem nyomathat, s így a későn érkező jelentkezőknek
 a korábban megjelent füzetek egész éven át nem pótolhatók.

Azon egyleti t. tagok, kik az előbb megjelölt nyilatko-
 zatot netaláni eltévedés folytán mindeddig nem vették volna,
 szintén hazafiui tisztelettel kéretnek, hogy tekintettel az ügy
 fontosságára, sziveskedjenek újabb felhívás vétele nélkül is
 nyilatkozni, hogy kívánják-e a lap megküldését vagy ezt mel-
 lőzve, csupán az 5 frtnyi évdíj fizetése mellett maradnak.

A t. tagtársak tudósításainak késedelmezés nélkül való
 elküldését alulirt titkári hivatal annál inkább reményli, mert a
 felmerült kérdés elintézése igen kevés teendőt igényel, az
 egyesületnek pedig tudni kell, hogy tagjaitól minő támogatásra
 számíthat, s hogy azok irányában a tett jelentkezések alapján
 az irodalmi téren mily mérvü kötelezettséget teljesíthet.

Végül több tagtárstól jött kérdés folytán megjegyezzük,
 hogy az 1871 $\frac{1}{2}$ -ki évkönyv szétküldése alkalmával postai után-
 vétellel felvett díjak, minthogy 1872-ben utánvétel nem történt,
 általában véve a mult 1872. évi tagsági díjak, és illetőleg ala-
 pítványi kamatok kiegyenlítésére szolgálnak, s hogy csak azon
 néhány tagnál számíttatnak 1873. évre, kik alapítványi, vagy

tagdijaikat a múlt évben az utánvételek szétküldése előtt befizették; az 1873. évre történt felülfizetések pedig az 1874. évi tartozás javára iratnak.

Budapest, márczius-hó 31-én 1873.

Az Orsz. Erdészeti-Egyesület titkári hivatala.

Kitüntetés. Hoffman Antal közalapítványi erdész ur és az Országos Erdészeti-Egyesület alapítótagja a közalapítványi erdőgazdaság körében szerzett érdemeiért Ő Felségétől erdőmesteri czimet nyert.

Erdészeti-kinevezések. A m. k. pénzügyminister által kinevezettek: Muics István m. kir. erdőgyakornok erdészszé a nagybányai jószágigazgatósághoz. Czapp József m. k. erdész számvivő főerdészszé, Kellner Emil erdészeti-ellenőr számvivő erdészszé és Schnorfeil József m. kir. erdőgyakornok erdészszé a temesvár-karansebesi jószágigazgatósághoz. A földművelési minister által kinevezett: Székely Mihály a kolozsmonostori gazdasági tanintézet ideiglenes erdészeti tanára ugyanezen intézethez véglegesen.

Elhalt egyleti tagok. Draskóczy Gyula Sopronmegye főispánja s az erdészet ügyének buzgó támogatója, továbbá Piatka Ágoston m. kir. erdész a lugosi erdőhivatal kerületében elhaltak. Béke hamvaikra.

Emlékeztetés. A bécsi világkiállításra felküldendő tárgyak a t. kiállítók részéről f. é. april-hó 1—15 napjáig rendeltetésök helyére, Bécsbe küldendőek. Kinek a kiállítás ügyében egy vagy más irányban részletes tájékoztatásra lenne szüksége, sziveskedjék e végett „A világkiállítási m. kir. kormány-biztosághoz Bécsbe (Nordbahnstrasse Nro 32.)“ fordulni, honnan a kellő válasz késedelem nélkül és készséggel megadatik.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :

Bedő Albert.